

Information för livstidsdömda

Kriminalvården

www.kriminalvarden.se
601 80 Norrköping
Telefon 077-22 80 800

Ytterligare ex. kan beställas från Förlaget, fax 011-496 35 17.
Beställningsnummer: 4927

Information om livstids fängelse

Om det straff du kommer att få kan bli livstids fängelse ska du redan i häktet bli kontaktad av frivården. Frivårdskontoret i din hemkommun tar kontakt med dig. Frivårdskontoret kan ansvara för kontakten under hela vistelsen i anstalt och kan också ordna en förtroendeman om du önskar det.

Riksmottagningen

Efter det att du dömts till fängelse gör riksmottagningen på Kumla (män) eller Hinseberg (kvinnor) en utredning om risker och behov. Denna utredning utgör grunden för de särskilda villkor som gäller för dig vid placering i anstalt och utevistelser. Vanligtvis blir man placerad i en anstalt med högre säkerhet i början. På Kriminalvårdens huvudkontor beslutar man om den tidigaste dag du kan få en normalpersmission och den inträffar först efter en längre tid i fängelse.

Bedömningar av säkerhet, risk för återfall i brott och riskhantering är viktiga faktorer när ett straff på livstids fängelse senare kan komma att omvandlas till ett tidsbestämt straff, men också vid andra beslut som gäller dig.

Mental hälsa och effekter av långvarigt frihetsberövande

Det finns vissa perioder under ett livstidsstraff som vanligtvis är extra besvärliga. Till exempel är det mycket som händer i början på ett fängelsestraff och om man döms till livstid är det vanligt att den tiden upplevs som jobbig och deprimerande.

Om kontakten utifrån minskar vid något tillfälle under strafftiden är det inte heller ovanligt med reaktioner och nedslående tankar.

Du har möjlighet att få enskilda samtal med psykolog, terapeut, präst eller annan representant från trossamfund under hela fängelsetiden.

Tidsbestämning

Tidsbestämning av livstidsstraffet sker från och med den 1 november 2006 enligt bestämmelserna i Lag om omvandling av fängelse på livstid (SFS 2006:45). En ansökan om omvandling får göras av den dömda eller av Kriminalvården. Ansökningar om omvandling av livstids fängelse prövas av Örebro tingsrätt.

Du måste ha avtjänat minst tio år av ditt straff innan du kan ansöka om tidsbestämning, och du har då rätt till offentligt biträde. Vid omvandlingsprövningen kommer tingsrätten särskilt att titta på:

- den tid som du har avtjänat
- de omständigheter som legat till grund för domen
- om det finns risk för att du återgår till grov brottslighet
- om du har misskött dig under tiden i fängelse
- om du hjälpt till att underlätta din anpassning i samhället.

Om du får avslag på din begäran kan du ansöka på nytt när det har gått ett år sedan det förra beslutet vunnit laga kraft.

Om din ansökan beviljas innebär det att ett fängelsestraff på viss tid bestäms. Straffets totala längd får inte bli kortare än det längsta tidsbestämda straff som en svensk domstol kan döma ut (18 år).

Efter en tidsbestämning av straffet ska frivården intensifiera sitt arbete med dig.

Verkställighetsplanering

Planeringen av ditt straff dokumenteras i en verkställighetsplan. Där finns också alla fakta om omständigheterna kring brottet, riskfaktorer för återfall i brott och eventuellt missbruk och åtgärder mot detta. Det är viktigt att du försöker behålla bra nära relationer så långt det går och du kan även få hjälp att planera för förändringar i din privatekonomi.

Både små framsteg och positiv information liksom förändringar i negativ riktning dokumenteras.

Kontakter med yttrevärlden

Dina positiva kontakter ute i samhället ska uppmuntras. Dessa kontakter spelar en stor roll under fängelsetiden och för möjligheten till att i framtiden på nytt kunna leva ett liv ute i samhället. För att bryta den sociala isoleringen är det viktigt med kontakt med frivilligorganisationer och en förtroendeman.

Anstalten ska lägga särskild vikt vid hur man på bästa sätt utformar och hanterar besök från barn och andra anhöriga till dig. Kontakten med barn sker uteslutande utifrån barnets behov. Om du inte har permissioner är barnets behov av besöks- och telefonkontakt större.

Personalen har också i uppdrag att förhindra otillåtna och olämpliga kontakter med personer utanför anstalten.

Sysselsättning

Det viktigt att tiden i anstalt planeras noga och att arbete, studier och annan programverksamhet påbörjas när man bedömer att de mest nytta. Det ska även finnas tillfälle att tala om brottet. Målsättningen är en så varierad och meningsfull sysselsättning som möjligt.

Arbete blir normalt en viktig del av sysselsättningen. Det kan kombineras med yrkesutbildningar och ska kunna fortsätta vid byte av anstalt. Den ska om möjligt ha en planerad uppföljning efter frigivning.

Grunden för placering i studier är verkställighetsplanen. Om det är möjligt ska utbildningen i första hand vara kopplad till frigivning och arbete, i andra hand till behov under tiden i fängelse. Studierna bör kunna fortsätta vid anstaltsbyte.

Om du är förälder ska även behovet av föräldrautbildning tillgodoses.

